

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 30/2020, referent a la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya.

Antecedents

1. En data 05/09/2019, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona pel qual formulava denúncia contra la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya (en endavant, UOC), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals. En concret, la persona denunciant exposava que estava interessada en cursar uns estudis concrets i que la UOC li va recomanar donar-se d'alta a l'aula virtual per poder contactar amb la tutora i formular-li preguntes. No obstant això, la persona denunciant manifestava que finalment no es va matricular, per la qual cosa va enviar un correu electrònic al Servei d'Atenció a l'Alumne de la UOC (al qual se li va respondre mitjançant un correu en què se la convidava a utilitzar el servei d'atenció del campus virtual per tramitar la seva petició), amb còpia a la tutora (que no fou respost), per informar que no es matricularia i per sol·licitar que se suprimissin les seves dades personals.

Atès l'anterior, la persona denunciant va emprar el formulari electrònic de "Contacte" del web de la UOC (uoc.es) per exercir el seu dret de supressió. En aquest sentit, exposava que en el formulari electrònic de consulta era obligatori facilitar el sexe i la data de naixement; així com consentir el tractament de les dades amb la finalitat de gestionar l'enviament d'informació referent a l'oferta formativa, acadèmica i institucional de la UOC i la cessió de les seves dades a les empreses del grup de la UOC.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 241/2019), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, la identificació de la persona o persones que en poguessin ser responsables i les circumstàncies rellevants que hi concorrien.

3. En aquesta fase d'informació, en data 30/09/2019, l'Àrea d'Inspecció de l'Autoritat va accedir al web de la UOC (uoc.edu). Així, es va constatar, entre d'altres, el següent:

- Que, en prémer l'opció "Contacte" del menú superior del web (<https://www.uoc.edu/portal/ca/universitat/contacte-seus/index.html>), s'obria un formulari electrònic de contacte.
- Que el dit formulari requeria, obligatòriament, emplenar les següents dades: nom i cognoms, sexe, data naixement, motiu de la consulta (seleccionant entre les opcions ja definides – Matriculació, accés, convalidacions, beques, avaluació, recursos d'aprenentatge, títols,

contacte i seus o altres– i havent d'emplenar el camp de text de la consulta), telèfon de contacte i adreça electrònica de contacte.

- Que, per enviar la consulta, també calia acceptar els “termes i condicions legals”. En prémer “termes i condicions legals”, s’accedia a la “Política de privacitat” de la UOC (https://www.uoc.edu/portal/ca/_peu/avis_legal/politica-privacitat/index.html), de la qual se’n conservà una còpia.
- Que, un cop emplenat el formulari, si es premia “Envia la consulta” es mostrava una finestra amb la “Informació sobre la política de protecció de dades”. En concret, allà s’informava del següent:

“RESPONSABLE: Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya (d’ara en endavant, “UOC”) (<http://www.uoc.edu/portal/ca/universitat/organitzacio/grup-uoc/index.html>).

FINALITAT: Gestionar l’enviament d’informació sobre l’oferta formativa de la UOC en l’àmbit formatiu seleccionat i conèixer la teva opinió sobre la informació que t’hem facilitat.

Així mateix, gestionar l’enviament d’informació acadèmica i institucional relacionada amb els actes que es duen a terme des de la UOC, mitjançant l’elaboració de perfils tant per part de la UOC com de tercers, i l’enviament d’enquestes relacionades amb la recerca i la innovació, entre d’altres.

LEGITIMACIÓ: Consentiment de l’interessat.

DESTINATARIS: Empreses del Grup UOC.

També es poden produir transferències internacionals.

DRETS: Pot exercir en qualsevol moment els seus drets d’accés, rectificació, supressió, oposició i demés drets legalment establerts clicant aquí.

Més informació”

- Que, per trametre el formulari, era necessari que en la mateixa finestra la persona interessada marqués la casella (que no constava marcada) conforme “Consento que la UOC tracti les meves dades personals segons l’establert a continuació” [la informació que s’acaba de transcriure].
- Que si, es premia “Més informació”, s’accedia a la “Política de privacitat”.

4. En data 14/10/2019, també en el si d’aquesta fase d’informació prèvia, es va requerir l’entitat denunciada perquè informés sobre els motius pels quals en el formulari electrònic de consulta del web de la UOC era obligatori que la persona indiqués el sexe i la data de naixement; i, en relació a les finalitats per a les quals se sol·licitava el consentiment en el formulari indicat i a la

cessió de dades a empreses del grup de la UOC, que s'indiqués com es garantia que aquest consentiment per a cada tractament era específic.

5. En data 28/10/2019, la UOC va respondre el requeriment esmentat a través d'escrit en què exposava, entre d'altres, el següent:

- Que en el formulari de contacte del web de la UOC se sol·licita el sexe i la data de naixement *"per a no duplicar registres en la base de dades i així poder oferir un millor servei més personalitzat a l'interessat i orientat a l'excel·lència. Per posar un exemple, si una persona es diu "Pedro García Rodríguez", és molt probable que hi hagi altres persones amb aquest nom i cognom a les nostres bases de dades, motiu pel qual tenir informació sobre la data de naixement de la persona en qüestió i el seu gènere ens permet identificar de quina persona es tracta i poder localitzar les seves dades de manera àgil en el supòsit en el que haguéssim d'atendre alguna petició per part seva. Per tant, l'objectiu d'aquesta petició és poder oferir un millor servei, i més tenint en compte el gran volum de dades que la UOC gestiona diàriament."*
- Que l'obertura d'aquesta fase d'informació prèvia ha portat a la UOC a revisar la informació sobre protecció de dades que es proporciona als interessats en el formulari "Contacte" de la pàgina web i, *"considerem necessari millorar la informació facilitada de manera més genèrica, senzilla, comprensible i transparent."*
- Que *"hem procedit a iniciar els tràmits per a la modificació de la informació sobre protecció de dades del formulari "Contacte" i que aparegui la següent informació:*

INFORMACIÓ SOBRE PROTECCIÓ DE DADES DE LA UOC

Finalitat: Gestionar i respondre a les seves sol·licituds d'informació i en el seu cas, de la documentació aportada. Si la informació sol·licitada es refereix a formació no reglada, la gestió de la consulta la fa UOC X i/o UOC Corporate. Així com rebre informació sobre altres ofertes formatives i informació general de la UOC.

Drets: Pot retirar el seu consentiment en qualsevol moment, així com exercir el seu dret d'accés, rectificació, supressió i oposició i altres drets legalment establerts clicant aquí.

Informació Addicional: Pot ampliar la informació a l'enllaç de Política de Privacitat. Les dades de contacte del nostre Delegat de Protecció de Dades són: dpd@uoc.edu.

- ☐ *Accepto rebre informació sobre altres ofertes formatives i informació general de la UOC.*
- ☐ *He llegit i accepto la Política de Privacitat."*

- Que en relació als consentiments i informació facilitada, *"fer palès que (i) en cap cas es cedeixen les dades a totes les empreses del Grup UOC, únicament a UOC X - Xtended*

Studies i UOC Corporate, S.L. al ser dos entitats que podrien arribar a informar als interessats segons el tipus de consulta i d'informació que es demana, en especial, si es tracta de formació no reglada; (ii) no es produeix cap transferència internacional; (iii) no s'envia informació referent a ofertes informatives de la UOC, ni informació acadèmica i institucional relacionada amb actes que es duen a terme des de la UOC; i (iv) no s'elaboren perfil ni per part de la UOC ni de tercers."

- Que les dades que va facilitar la persona denunciant a través del formulari "Contacte", "no s'han utilitzat per a les altres finalitats informades en el mateix i tampoc s'han cedit a les empreses del grup de la UOC."

L'entitat denunciada adjuntava a l'escrit documentació diversa.

6. En data 14/07/2020, també en el si d'aquesta fase d'informació prèvia, l'Àrea d'Inspecció de l'Autoritat va comprovar a través d'Internet que, respecte la verificació efectuada el 30/09/2019, no s'havia modificat ni el contingut de la "Política de privacitat" a la qual s'accedia prement "termes i condicions legals" del formulari de contacte del web de la UOC; ni tampoc el contingut de la "Informació sobre la política de protecció de dades" que es mostrava un cop s'enviava el dit formulari.

7. En data 08/06/2020, la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra la UOC per tres presumptes infraccions: una infracció prevista a l'article 83.5.a) en relació amb els articles 6.1.a) i 7; una altra infracció prevista a l'article 83.5.b) en relació amb l'article 13; i una tercera infracció prevista a l'article 83.5.a) en relació amb l'article 5.1.c); tots ells del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, RGPD).

8. L'acord d'iniciació explicitava els motius pels quals no es va efectuar cap imputació respecte d'altres fets denunciats. En concret, en allò relatiu a la recollida de la dada referent al sexe (femení/masculí) a través del formulari de contacte del web de la UOC, atès que es considerarà que la recollida de la dada referent al sexe era adequada, pertinent i limitada al necessari en relació a les finalitats perseguides amb el dit formulari de contacte.

En aquest sentit, es va tenir en compte que el nom sol marcar el gènere de la persona, de manera que la recollida de la dada referent al sexe en aparença no aportaria més informació al responsable del tractament. Ara bé, hi ha noms que no permeten determinar a priori el gènere de la persona (Àlex, Aran, Ariel, Pau, etc.). Així doncs, per contactar amb les persones que emplen el dit formulari i adreçar-se a elles en funció del seu gènere (per exemple: senyor o senyora), sí que estaria justificada la recollida de la dada referent al sexe.

En data 15/07/2020, la UOC va formular al·legacions a l'acord d'iniciació.

9. En data 30/09/2020, la persona instructora d'aquest procediment va formular una proposta de resolució, per la qual proposava que la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de

Dades imposar a la UOC, en primer lloc, la sanció consistent en una multa de 6.000.- euros (sis mil euros), com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.5.a) en relació amb els articles 6.1.a) i 7; en segon lloc, la sanció consistent en una multa de 6.000.- euros (sis mil euros), com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.5.b) en relació amb l'article 13; i en tercer lloc, la sanció consistent en una multa de 10.000.- euros (deu mil euros), com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.5.a) en relació amb l'article 5.1.c); tots ells de l'RGPD.

Aquesta proposta de resolució es va notificar en data 01/10/2020 i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.

10. En data 16/10/2020, l'entitat imputada va presentar un escrit en què acredita el pagament voluntari avançat de la sanció pecuniària que la persona instructora proposava en la proposta de resolució, un cop aplicada la reducció corresponent.

En aquest mateix escrit, la UOC també acreditava el compliment de les mesures correctores que proposava la persona instructora en la proposta de resolució.

Fets provats

1. Segons s'informava en el formulari de contacte de la seva pàgina web, la UOC recollia el consentiment de les persones interessades per *"Gestionar l'enviament d'informació sobre l'oferta formativa de la UOC en l'àmbit formatiu seleccionat i conèixer la teva opinió sobre la informació que t'hem facilitat"* i per *"gestionar l'enviament d'informació acadèmica i institucional relacionada amb els actes que es duen a terme des de la UOC, mitjançant l'elaboració de perfils tant per part de la UOC com de tercers, i l'enviament d'enquestes relacionades amb la recerca i la innovació, entre d'altres."* Al seu torn, segons informava la UOC, les dades que es recollien també podien ser comunicades a *"Empreses del Grup UOC."*

La persona afectada no podia decidir, lliurement i de forma específica, les finalitats o tractaments per als quals atorgava el seu consentiment.

2. En la informació que la UOC proporcionava a les persones afectades en la recollida de les seves dades (*"Informació sobre la política de protecció de dades"*) a través del formulari de contacte del seu web, s'indicava que s'elaboraven perfils per part de *"UOC com de tercers"*, que hi podien haver transferències internacionals; així com que els destinataris de les dades podien ser les *"Empreses del Grup UOC"*, sense més concreció.

Aquesta informació proporcionada no era exacta ni precisa en relació al tractament que duia a terme la UOC. En aquest sentit, per mitjà d'escrit de 28/10/2019, la UOC va concretar que no es realitzaven transferències internacionals; i que no s'elaboraven perfils (ni per part de la UOC, ni de tercers). En el mateix escrit, la UOC especificava que únicament podien ser destinataris de les dades la UOC X - Xtended Studies i la UOC Corporate, SL, en determinats supòsits, i no la resta d'empreses del Grup UOC.

Al marge de l'anterior, en la informació bàsica proporcionada a les persones afectades en relació al tractament de les seves dades, si bé s'especificava que *"Pot exercir en qualsevol moment els seus drets d'accés, rectificació, supressió, oposició i demés drets legalment establerts clicant aquí"*, no es concretava la possibilitat d'exercir els drets de limitació i de portabilitat.

3. Entre les dades personals que recollia la UOC en el formulari de contacte del seu web per a les finalitats abans indicades en el punt 1, hi havia la data de naixement, dada que no era necessària per assolir la finalitat pretesa (gestionar la petició).

Fonaments de dret

1. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen l'LPAC, i l'article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. De conformitat amb l'article 85.3 de l'LPAC, el pagament voluntari avançat de la sanció pecuniària proposada comporta l'aplicació d'una reducció. L'efectivitat d'aquesta reducció està condicionada al desistiment o la renúncia de qualsevol acció o recurs per la via administrativa contra la sanció i comporta la terminació del procediment.

Tot i que va presentar al·legacions a l'acord d'iniciació, l'entitat imputada no ha formulat al·legacions a la proposta de resolució, ja que s'ha acollit a l'opció per reduir l'import de la sanció consistent en el pagament voluntari avançat de la sanció pecuniària. Respecte d'això, es considera oportú reiterar a continuació el més rellevant de la resposta motivada que la persona instructora va donar a les al·legacions formulades davant l'acord d'iniciació.

2.1. Sobre el consentiment (fet provat 1r).

En el 1r apartat del seu escrit d'al·legacions davant l'acord d'iniciació, l'entitat imputada admetia que en el formulari de contacte del seu web, s'informava a les persones afectades que les finalitats per a les quals es recollien les seves dades eren *"Gestionar l'enviament d'informació sobre l'oferta formativa de la UOC en l'àmbit formatiu seleccionat i conèixer la teva opinió sobre la informació que t'hem facilitat"* i *"gestionar l'enviament d'informació acadèmica i institucional relacionada amb els actes que es duen a terme des de la UOC, mitjançant l'elaboració de perfils tant per part de la UOC com de tercers, i l'enviament d'enquestes relacionades amb la recerca i la innovació, entre d'altres."*

No obstant això, la UOC exposava que les dades de les persones interessades recollides mitjançant aquest formulari, *"no eren ni són objecte de tractament per a les finalitats anteriorment citades, sinó que la finalitat exclusiva de la captació i tractament d'aquestes dades*

és i ha estat sempre la gestió de la concreta sol·licitud formulada i la tramitació de les respostes a les consultes puntuals i a la informació genèrica demanda per l'usuari." Al seu torn, la UOC indicava que, emparats en l'interès legítim, "també es tracten aquestes dades per fer una avaluació i un seguiment dels serveis oferts per la UOC mitjançant estadístiques i enquestes de satisfacció, amb l'objectiu de millorar el servei d'atenció i resposta als usuaris."

Doncs bé, tal com assenyalava la persona instructora en la proposta de resolució, amb independència de que les dades no s'utilitzessin amb alguna de les finalitats informades, o bé, que el tractament per a una d'aquestes finalitats és pogués sustentar en una altra base jurídica (com ara l'interès legítim), el cert és que la UOC recollia el consentiment per a les dues finalitats abans descrites i que aquest no era ni lliure ni específic.

D'altra banda, no és sobrer recordar que l'article 5.1.a) de l'RGPD disposa que les dades personals s'han de tractar de manera lleial en relació amb la persona interessada.

Vinculat amb el principi de lleialtat, tal com ha indicat aquesta Autoritat en el dictamen CNS 4/2020, convé recordar que la determinació de la base jurídica en què fonamentar un determinat tractament de dades s'ha d'efectuar sempre amb antelació a l'inici de les operacions de tractament, atès que cal informar als afectats d'aquesta base en el moment de la recollida de les seves dades (article 13.1.c RGPD).

Aquest dictamen també incideix en què "l'elecció d'aquesta base jurídica determinarà el règim aplicable al tractament en qüestió, per la qual cosa, si el responsable decideix fonamentar el tractament en el consentiment, ha d'estar preparat per respectar aquesta opció. Així, per exemple, ha de tenir present que, en cas que l'afectat retiri el seu consentiment, haurà de cessar el tractament de les seves dades o que, en cas de posteriors problemes amb la validesa del consentiment atorgat per aquest, no podrà recórrer retrospectivament a una altra base jurídica per tal de justificar el tractament en qüestió."

Atès l'anterior, en el present cas, la UOC havia previst que el tractament de les dades de les persones afectades que es recollien a través del formulari del seu web, es fonamentava en el consentiment, per la qual cosa no es pot admetre en virtut del principi de lleialtat que el tractament de les dades recollides amb alguna de les finalitats informades en base al consentiment, es pugui fonamentar a posteriori en una altra base jurídica diferent.

Altra cosa, és que un cop s'ha iniciat aquest procediment sancionador, la UOC ha modificat la informació bàsica proporcionada a les persones afectades quan es recullen les seves dades mitjançant el formulari de contacte del seu web. D'una banda, ha previst que les dades es recullen a partir de la dita modificació a través del formulari controvertit amb la finalitat de "Gestionar i donar resposta a les consultes puntuals i a la informació genèrica" es tracten en base al consentiment de la persona afectada. I que en relació a les dades recollides a través del mateix formulari amb la finalitat de "Fer una avaluació i un seguiment dels serveis oferts per la UOC mitjançant estadístiques i enquestes de satisfacció", el tractament se sustenta l'interès legítim, segons informava la UOC.

Per tant, amb aquesta actuació la UOC va corregir els efectes de la infracció que aquí s'analitza, ja que la persona afectada pot decidir si consent o no el tractament de les seves dades per a la finalitat abans esmentada. És per aquest motiu, tal com exposava la persona instructora en la proposta de resolució, no era necessari requerir mesures correctores en aquest sentit.

2.2. Sobre el dret d'informació (fet provat 2n).

Seguidament, l'entitat imputada adduïa en el seu escrit d'al·legacions davant l'acord d'iniciació que havia modificat la política de privacitat per adequar-se a les exigències de l'article 13 de l'RGPD. La UOC manifestava que la modificació de la política de privacitat, que havia de ser aprovada pel Consell de Direcció (òrgan que aprovà la modificació en data 25/05/2020) i ratificada pel Patronat (òrgan que la ratificà en data 10/07/2020), va patir dificultats sobrevingudes causades per la declaració de l'estat d'alarma mitjançant el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declarà l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19 (en endavant, RD 463/2020).

Doncs bé, en aquest darrer sentit, escau remarcar que la UOC manifestà per mitjà d'escrit de 28/10/2019 (4 mesos i mig abans que es declarés l'estat d'alarma), que s'havien iniciat els tràmits per modificar la informació sobre protecció de dades proporcionada en el formulari de contacte del seu web, per la qual cosa no s'observà en la proposta que la declaració de l'estat d'alarma en data 16/03/2020 hagués incidit en la implementació d'aquesta mesura que no estava subjecta a cap termini. I, en qualsevol cas, es puntualitzava que durant el transcurs de l'estat d'alarma, el dret fonamental a la protecció de dades no va romandre suspès, per la qual cosa també durant aquell període calia donar compliment a les obligacions imposades per la normativa sobre protecció de dades.

Assentat l'anterior, cal posar de manifest que l'entitat imputada no qüestionava els fets que se li imputaven en l'acord d'inici en relació amb el dret d'informació (la informació proporcionada per la UOC pel que fa a l'elaboració de perfils, a les transferències internacionals i als destinataris, no era exacta ni precisa en relació al tractament que duia a terme la UOC. Al seu torn, tampoc no s'informava a les persones afectades sobre la possibilitat d'exercir els drets de limitació i portabilitat).

Dit això, en la proposta de resolució també es puntualitzava que l'adopció de mesures per corregir els efectes de la infracció no desvirtuaven els fets imputats, ni tampoc modificaven la seva qualificació jurídica.

D'altra banda, es precisava que el fet imputat que aquí s'aborda, es referia exclusivament al contingut de la informació proporcionada quan s'emplenava el formulari de contacte del web. És a dir, de la primera capa o informació bàsica.

És per això, que no és objecte del present procediment sancionador el contingut de la política de privacitat (2a capa). Sense perjudici de l'anterior, en la proposta de resolució es posava de

manifest que la política de privacitat de la UOC es referia a diversos tractaments de dades personals, la qual cosa no permetia a la persona afectada que consultava la 2a capa distingir quin dels aspectes que s'informava es referien a un tractament o un altre (o a tots).

Al marge de l'anterior, la persona instructora constatà que la UOC havia modificat la informació bàsica que es proporcionava a les persones interessades en la recollida de les seves dades a través del formulari de contacte del web.

A aquest respecte, en la informació bàsica facilitada a les persones afectades s'havia suprimit la informació referent a l'elaboració de perfils, les transferències internacionals o als eventuais destinataris de les dades. En aquest sentit, la UOC informà per mitjà d'escrit de 28/10/2019 que no es realitzaven transferències internacionals i que tampoc no s'elaboraven perfils.

Respecte les comunicacions, en el dit escrit de 28/10/2019 la UOC especificava que únicament podien ser destinataris de les dades la UOC X - Xtended Studies i la UOC Corporate, SL, en determinats supòsits. No obstant això, en la informació bàsica que ara es proporciona s'assenyala expressament que *"No es comunicaran les dades a tercers, excepte obligació legal."* Així doncs, tal com assenyalava la persona instructora en la proposta de resolució, cal advertir que les dites entitats no podran ser destinatàries de les dades personals recollides a través del formulari de contacte, llevat que actuessin per compte de la UOC (en el present cas, però, no es té constància que aquestes dues entitats fossin encarregades del tractament de la UOC).

Al seu torn, en la informació bàsica que fou objecte de modificació, també es va suprimir la menció referent a que la UOC tractava les dades amb la finalitat de gestionar l'enviament d'informació sobre l'oferta formativa de la UOC, d'informació acadèmica o institucional.

I finalment, la UOC va afegir en la informació bàsica la possibilitat que les persones afectades també puguin exercir els drets de limitació i portabilitat.

Així les coses, tal com manifestava la persona instructora en la proposta de resolució, escau concloure que la UOC havia corregit els efectes de la infracció que aquí s'aborda, motiu pel qual esdevenia innecessari requerir mesures correctores al respecte.

2.3. Sobre el principi de minimització (fet provat 3r).

Pel que fa a la recollida de la dada referent a la data de naixement a través del formulari de contacte del web de la UOC, l'entitat imputada adduïa en el seu escrit d'al·legacions davant l'acord d'iniciació que aquesta dada es recollia per a no duplicar registres a la base de dades (persones amb el mateix nom i cognom), i per poder oferir un millor servei més personalitzat i orientat a l'excel·lència. Afegia la UOC que aquesta dada també era necessària per determinar si la persona era major o menor d'edat, als efectes de comprovar si reunia els requisits legals i/o acadèmics d'accés per a l'estudi pel què s'hagués interessat (com ara cursos de formació professional o cursos d'idiomes).

En aquest darrer sentit, en la proposta de resolució es posava de manifest que la UOC es referia a un supòsit concret, en què considerava que l'edat podia esdevenir un requisit legal o acadèmic. Al respecte, la persona instructora remarcava que el formulari de consulta era genèric, per la qual cosa les consultes podien referir-ser a qualsevol qüestió.

Dit això, es considerava que no es podia admetre que, amb caràcter previ i sense determinar si per resoldre la consulta era necessari conèixer l'edat, se sol·licités la data de naixement amb caràcter obligatori per formular una consulta.

Fins i tot en aquells supòsits concrets en què la UOC estimés que aquesta dada podria ser rellevant, seria suficient informar a la persona afectada dels requisits legals o acadèmics vinculats a l'edat, sense necessitat de recollir aquesta dada. En efecte, aquesta dada (si efectivament era necessària) ja es recolliria quan la persona afectada sol·licités contractar una determinada activitat formativa.

Vinculat al principi de minimització, també es recordava que l'article 25.1 de l'RGPD exigeix que la protecció de la privacitat dels afectats per qualsevol tractament s'articuli ja des del disseny de qualsevol tractament, i que s'integrin les garanties necessàries per tal de protegir adequadament aquesta privacitat, prèviament a l'inici del tractament:

“1. Teniendo en cuenta el estado de la técnica, el coste de la aplicación y la naturaleza, ámbito, contexto y fines del tratamiento, así como los riesgos de diversa probabilidad y gravedad que entraña el tratamiento para los derechos y libertades de las personas físicas, el responsable del tratamiento aplicará, tanto en el momento de determinar los medios de tratamiento como en el momento del propio tratamiento, medidas técnicas y organizativas apropiadas, como la seudonimización, concebidas para aplicar de forma efectiva los principios de protección de datos, como la minimización de datos, e integrar las garantías necesarias en el tratamiento, a fin de cumplir los requisitos del presente Reglamento y proteger los derechos de los interesados.”

La minimització esdevé, per tant, una tècnica rellevant en el context de la protecció de dades en el disseny.

Per la seva banda, el considerant 78 de l'RGPD disposa que el responsable del tractament ha d'adoptar polítiques internes i aplicar mesures que compleixin els principis de protecció de dades des del disseny i per defecte. Aquestes mesures poden consistir, entre d'altres, a reduir al màxim el tractament de dades personals. I afegeix el dit considerant que els responsables del tractament han de posar atenció a l'estat de la tècnica dels responsables i dels encarregats del tractament i d'aquesta manera, assegurar-se que estan en condicions de complir les seves obligacions en matèria de protecció de dades.

Així doncs, la protecció de dades en el disseny s'ha de tenir en compte en el moment de determinar els mitjans del tractament, però també quan s'està duent a terme el propi tractament. És a dir, que un cop iniciat el tractament, el responsable té l'obligació de mantenir la protecció de dades en el disseny.

Al marge de l'anterior, la UOC també argumentava que sol·licitava la data de naixement de les persones que formulaven consultes per no duplicar registres a la base de dades i per poder oferir un millor servei més personalitzat i orientat a l'excel·lència.

Doncs bé, tal com indicava la persona instructora en la proposta de resolució, si aquestes circumstàncies esdevinguessin el motiu de la recollida de la dada relativa a la data de naixement, se sol·licitaria un identificador únic de la persona en comptes de la data de naixement.

En qualsevol cas, es considerarà que la UOC ja recollia un seguit de dades suficients de la persona interessada (nom i cognoms, sexe, número de telèfon i correu electrònic) per assolir la finalitat pretesa, que no és una altra que donar resposta a la consulta, sense que els motius adduïts justifiquessin la recollida d'altres dades que no eren imprescindibles per la finalitat esmentada.

3. En relació amb els fets descrits al punt 1r de l'apartat de fets provats, cal acudir a l'article 4.11 de l'RGPD, que defineix el consentiment de la persona interessada com *"toda manifestación de voluntad libre, específica, informada e inequívoca por la que el interesado acepta, ya sea mediante una declaración o una clara acción afirmativa, el tratamiento de datos personales que le conciernen"*.

L'article 6.1.a) de l'RGPD preveu que el tractament serà lícit si *"el interesado dio su consentimiento para el tratamiento de sus datos personales para uno o varios fines específicos;"*

Per la seva banda, l'article 7.2 de l'RGPD, relatiu a les condicions per al tractament, estableix que *"Si el consentimiento del interesado se da en el contexto de una declaración escrita que también se refiera a otros asuntos, la solicitud de consentimiento se presentará de tal forma que se distinga claramente de los demás asuntos, de forma inteligible y de fácil acceso y utilizando un lenguaje claro y sencillo. No será vinculante ninguna parte de la declaración que constituya infracción del presente Reglamento."*

I el considerant 43 de l'RGPD disposa que *"(...) Se presume que el consentimiento no se ha dado libremente cuando no permita autorizar por separado las distintas operaciones de tratamiento de datos personales pese a ser adecuado en el caso concreto, o cuando el cumplimiento de un contrato, incluida la prestación de un servicio, sea dependiente del consentimiento, aún cuando este no sea necesario para dicho cumplimiento."*

Al seu torn, els apartats 1 i 2 de l'article 6 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), referent al tractament basant en el consentiment de l'afectat, estableixen que:

- "1. De conformitat amb el que disposa l'article 4.11 del Reglament (UE) 2016/679, s'entén per consentiment de l'afectat qualsevol manifestació de voluntat lliure, específica, informada i inequívoca per la qual aquest accepta, ja sigui mitjançant una declaració o una clara acció afirmativa, el tractament de dades personals que li concerneixen.*
- 2. Quan es pretengui fonamentar el tractament de les dades en el consentiment de l'afectat per a una pluralitat de finalitats és necessari que consti de manera específica i inequívoca que aquest consentiment s'atorga per a totes."*

Tal com indicava la persona instructora, durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat degudament el fet descrit al punt 1r de l'apartat de fets provats, que és constitutiu de la infracció prevista a l'article l'article 83.5.a) de l'RGPD, que tipifica la vulneració dels *"principios básicos del tratamiento, incluidas las condiciones para el consentimiento a tenor de los artículos 5, 6, 7 y 9"*, entre els quals es contempla el principi de licitud (art. 6 RGPD) i les condicions per al consentiment (art. 7 RGPD).

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció molt greu a l'article 72.1.c) de l'LOPDGDD, en la forma següent:

- "c) L'incompliment dels requisits que exigeix l'article 7 del Reglament (UE) 2016/679 per a la validesa del consentiment."*

4. Pel que fa al fet descrit al punt 2n de l'apartat de fets provats, cal acudir a l'article 5.1.a) de l'RGPD, que contempla el principi de transparència, determinant que les dades personals seran *"tratados de manera (...) transparente en relación con el interesado"*.

També en relació a la transparència de la informació, els apartats 1 i 2 de l'article 13 de l'RGPD, estableixen la informació que s'ha de proporcionar quan les dades personals s'obtinguin de la persona interessada:

- "1. Cuando se obtengan de un interesado datos personales relativos a él, el responsable del tratamiento, en el momento en que estos se obtengan, le facilitará toda la información indicada a continuación:*
- a) la identidad y los datos de contacto del responsable y, en su caso, de su representante;*
  - b) los datos de contacto del delegado de protección de datos, en su caso;*
  - c) los fines del tratamiento a que se destinan los datos personales y la base jurídica del tratamiento;*
  - d) cuando el tratamiento se base en el artículo 6, apartado 1, letra f), los intereses legítimos del responsable o de un tercero;*

e) los destinatarios o las categorías de destinatarios de los datos personales, en su caso;

f) en su caso, la intención del responsable de transferir datos personales a un tercer país u organización internacional y la existencia o ausencia de una decisión de adecuación de la Comisión, o, en el caso de las transferencias indicadas en los artículos 46 o 47 o el artículo 49, apartado 1, párrafo segundo, referencia a las garantías adecuadas o apropiadas y a los medios para obtener una copia de estas o al hecho de que se hayan prestado.

2. Además de la información mencionada en el apartado 1, el responsable del tratamiento facilitará al interesado, en el momento en que se obtengan los datos personales, la siguiente información necesaria para garantizar un tratamiento de datos leal y transparente:

a) el plazo durante el cual se conservarán los datos personales o, cuando no sea posible, los criterios utilizados para determinar este plazo;

b) la existencia del derecho a solicitar al responsable del tratamiento el acceso a los datos personales relativos al interesado, y su rectificación o supresión, o la limitación de su tratamiento, o a oponerse al tratamiento, así como el derecho a la portabilidad de los datos;

c) cuando el tratamiento esté basado en el artículo 6, apartado 1, letra a), o el artículo 9, apartado 2, letra a), la existencia del derecho a retirar el consentimiento en cualquier momento, sin que ello afecte a la licitud del tratamiento basado en el consentimiento previo a su retirada;

d) el derecho a presentar una reclamación ante una autoridad de control;

e) si la comunicación de datos personales es un requisito legal o contractual, o un requisito necesario para suscribir un contrato, y si el interesado está obligado a facilitar los datos personales y está informado de las posibles consecuencias de que no facilitar tales datos;

f) la existencia de decisiones automatizadas, incluida la elaboración de perfiles, a que se refiere el artículo 22, apartados 1 y 4, y, al menos en tales casos, información significativa sobre la lógica aplicada, así como la importancia y las consecuencias previstas de dicho tratamiento para el interesado.”

Per la seva banda, els apartats 1 i 2 de l'article 11 de l'LOPDGDD, referent a la transparència i informació de l'afectat, disposen que:

“1. Quan les dades personals s'obtinguin de l'afectat el responsable del tractament pot donar compliment al deure d'informació que estableix l'article 13 del Reglament (UE) 2016/679 facilitant a l'afectat la informació bàsica a què es refereix l'apartat següent i indicant-li una adreça electrònica o un altre mitjà que li permeti accedir de manera senzilla i immediata a la resta d'informació.

2. La informació bàsica a què es refereix l'apartat anterior ha de contenir, almenys:

a) La identitat del responsable del tractament i del seu representant, si s'escau.

b) La finalitat del tractament.

c) La possibilitat d'exercir els drets que estableixen els articles 15 a 22 del Reglament (UE) 2016/679.

Si les dades obtingudes de l'afectat s'han de tractar per a l'elaboració de perfils, la informació bàsica ha de comprendre així mateix aquesta circumstància. En aquest cas, s'ha d'informar l'afectat del seu dret a oposar-se a l'adopció de decisions individuals automatitzades que produeixin efectes jurídics sobre ell o l'afectin significativament de manera similar, quan es doni aquest dret d'acord amb el que preveu l'article 22 del Reglament (UE) 2016/679."

De conformitat amb el que s'ha exposat, tal com indicava la persona instructora, el fet recollit al punt 2 de l'apartat de fets provats constitueix la infracció prevista l'article 83.5.b) de l'RGPD, que tipifica la vulneració de "los derechos de los interesados a tenor de los artículos 12 a 22", entre els quals hi ha el dret d'informació previst a l'article 13 RGPD.

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció lleu a l'article 74.a) de l'LOPDGDD, en la forma següent:

"a) L'incompliment del principi de transparència de la informació o el dret d'informació de l'afectat per no facilitar tota la informació que exigeixen els articles 13 i 14 del Reglament (UE) 2016/679."

5. Pel que fa al fet descrit al punt 3r de l'apartat de fets provats, cal acudir a l'article 5.1.c) de l'RGPD, que regula el principi de minimització de les dades determinant que les dades personals seran "adecuados, pertinentes y limitados a lo necesario en relación con los fines para los que son tratados".

De conformitat amb el que s'ha exposat, tal com indicava la persona instructora, el fet recollit al punt 3 de l'apartat de fets provats també constitueix la infracció a l'article 83.5.a) de l'RGPD abans transcrit.

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció molt greu a l'article 72.1.a) de l'LOPDGDD, en la forma següent:

"a) El tractament de dades personals que vulneri els principis i les garanties que estableix l'article 5 del Reglament (UE) 2016/679."

6. Al tractar-se la UOC, d'una entitat de dret privat, resulta d'aplicació el règim sancionador general previst a l'article 83 de l'RGPD.

L'article 83.5 de l'RGPD, preveu una sanció de multa 20.000.000 d'euros com a màxim, o tractant-se d'una empresa, d'una quantia equivalent 4% com a màxim del volum de negoci total anual global de l'exercici financer anterior, optant-se per la de major quantia. Això, sens perjudici que, amb caràcter addicional o substitutiu, es puguin aplicar les mesures previstes a les diccions a) a h) i j) de l'article 58.2 RGPD.

En el present cas, tal com exposava la persona instructora en la proposta de resolució, escau descartar la possibilitat substituir la sanció de multa administrativa per la sanció d'amonestació prevista a l'article 58.2.b) RGPD, atès que les infraccions imputades afecten a l'essència de les condicions per atorgar el consentiment, de l'obligació de proporcionar el dret d'informació i del principi de minimització.

Un cop descartada doncs l'aplicació de l'amonestació amb caràcter substitutiu a la multa administrativa, correspon determinar la quantia de la sanció de multa administrativa que correspon imposar per a cadascuna de les infraccions.

6.1.- Quant a les conductes descrites en el fet provat 1r (consentiment)

Segons el que estableix l'article 83.2 de l'RGPD, i també de conformitat amb el principi de proporcionalitat consagrat a l'article 29 de la Llei 40/2015, tal com indicava la persona instructora en la proposta de resolució, escau imposar la sanció de 6.000 euros (sis mil euros). Aquesta quantificació de la multa es basa en la ponderació entre els criteris agreujants i atenuants que a continuació s'indiquen.

Com a criteris atenuants, s'observa la concurrència de les causes següents:

- Els perjudicis causats a les persones afectades, atès que no es té constància de que s'hagin causat perjudicis greus en les persones afectades (art. 83.2.a RGPD).
- La categoria de les dades personals afectades per la infracció –no es té constància que afectés a categories especials de dades– (art. 83.2.g RGPD).
- La manca de beneficis com a conseqüència de la comissió de la infracció (art. 83.2.k RGPD i 76.2.c LOPDGDD).
- I, especialment, les mesures adoptades per la UOC en el marc del present procediment sancionador, determinant que només les dades recollides amb la finalitat de *"Gestionar i donar resposta a les consultes puntuals i a la informació genèrica"* se sustenten en el consentiment de la persona afectada.

Per contra, com a criteris agreujants, cal tenir en compte els següents elements:

- El caràcter continuat de la infracció, atès que no era un fet aïllat (art. 83.2.a RGPD i 76.2.a LOPDGDD).
- La intencionalitat (que la UOC invocava com a atenuant en el seu escrit d'al·legacions davant l'acord d'iniciació), atès que va ser la UOC qui va determinar inicialment que era el consentiment la base jurídica que habilitava el tractament de les dades recollides per a diverses finalitats, sense preveure que el consentiment es prestés de forma lliure i específica (art. 83.2.b RGPD).
- Les infraccions comeses amb anterioritat per la UOC –procediments sancionadors números PS 40/2014 i PS 29/2017 (art. 83.2.e RGPD).

- La vinculació de l'activitat de l'infractor amb la pràctica de tractaments de dades personals (art. 83.2.k RGPD i 76.2.b LOPDGDD).

6.2.- Quant a les conductes descrites en el fet provat 2n (dret d'informació)

Segons el que estableix l'article 83.2 de l'RGPD, i també de conformitat amb el principi de proporcionalitat consagrat a l'article 29 de la Llei 40/2015, escau imposar la sanció de 6.000 euros (sis mil euros). Aquesta quantificació de la multa es basa en la ponderació entre els criteris agreujants i atenuants que a continuació s'indiquen.

Com a criteris atenuants, s'observa la concurrència de les causes següents:

- Els perjudicis causats a les persones afectades, atès que no es té constància de que s'hagin causat perjudicis greus en les persones afectades (art. 83.2.a RGPD).
- La categoria de les dades personals afectades per la infracció –no es té constància que afectés a categories especials de dades– (art. 83.2.g RGPD).
- La manca de beneficis com a conseqüència de la comissió de la infracció (art. 83.2.k RGPD i 76.2.c LOPDGDD).
- I, especialment, les mesures adoptades per la UOC en el marc del present procediment sancionador, modificant la informació bàsica en els termes exposats en el fonament de dret 2.2 d'aquesta proposta.

Per contra, com a criteris agreujants, cal tenir en compte els següents elements:

- El caràcter continuat de la infracció, atès que no era un fet aïllat (art. 83.2.a RGPD i 76.2.a LOPDGDD).
- La intencionalitat (que la UOC va invocar com a atenuant), atès que va ser la UOC qui va elaborar la informació bàsica que es proporcionava a les persones afectades en la recollida de les seves dades a través del formulari de contacte del web (art. 83.2.b RGPD).
- Les infraccions comeses amb anterioritat per la UOC –procediments sancionadors números PS 40/2014 i PS 29/2017 (art. 83.2.e RGPD).
- La vinculació de l'activitat de l'infractor amb la pràctica de tractaments de dades personals (art. 83.2.k RGPD i 76.2.b LOPDGDD).

6.3.- Quant a les conductes descrites en el fet provat 3r (principi de minimització)

Segons el que estableix l'article 83.2 de l'RGPD, i també de conformitat amb el principi de proporcionalitat consagrat a l'article 29 de la Llei 40/2015, escau imposar la sanció de 6.000 euros (sis mil euros). Aquesta quantificació de la multa es basa en la ponderació entre els criteris agreujants i atenuants que a continuació s'indiquen.

Com a criteris atenuants, s'observa la concurrència de les causes següents:

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

- Els perjudicis causats a les persones afectades, atès que no es té constància de que s'hagin causat perjudicis greus en les persones afectades (art. 83.2.a RGPD).
- La categoria de les dades personals afectades per la infracció, les quals no tenen la consideració de categories especials de dades (art. 83.2.g RGPD).
- La manca de beneficis com a conseqüència de la comissió de la infracció (art. 83.2.k RGPD i 76.2.c LOPDGDD).
- I, especialment, les mesures adoptades per la UOC en el marc del present procediment sancionador, qui ha acreditat que ja no recull la dada relativa a la data de naixement a través del formulari de contacte del seu web. Val a dir, que aquesta circumstància l'ha posada de manifest la UOC per mitjà d'escrit de 15/10/2020, un cop se li ha notificat la proposta de resolució. Així les coses, l'aplicació d'aquest criteri atenuant que no es va tenir en compte en la proposta de resolució, és el que comporta que la sanció que proposava la persona instructora (10.000 euros) s'hagi de reduir en aquesta resolució a 6.000 euros.

Per contra, com a criteris agreujants, cal tenir en compte els següents elements:

- El caràcter continuat de la infracció, atès que no es tracta d'un fet aïllat (art. 83.2.a RGPD i 76.2.a LOPDGDD).
- La intencionalitat (que la UOC va invocar com a atenuant), atès que és la UOC qui ha previst recollir la dada referent a la data de naixement en el formulari de contacte del seu web (art. 83.2.b RGPD).
- Les infraccions comeses amb anterioritat per la UOC –procediments sancionadors números PS 40/2014 i PS 29/2017 (art. 83.2.e RGPD).
- La vinculació de l'activitat de l'infractor amb la pràctica de tractaments de dades personals (art. 83.2.k RGPD i 76.2.b LOPDGDD).

7. D'altra banda, de conformitat amb l'article 85.3 de l'LPAC i tal com s'avançava a l'acord d'iniciació, si abans de la resolució del procediment sancionador l'entitat imputada efectuava el pagament voluntari de la sanció pecuniària, escau aplicar una reducció del 20% sobre l'import de la sanció provisionalment quantificada en la proposta de resolució (22.000 euros en el seu conjunt).

Com s'ha avançat, l'efectivitat d'aquesta reducció està condicionada al desistiment o la renúncia de qualsevol acció o recurs per la via administrativa contra la sanció (art. 85.3 de l'LPAC, *in fine*).

Doncs bé, tal com s'ha indicat en els antecedents, per mitjà d'escrit de 15/10/2020, l'entitat imputada ha acreditat haver abonat de manera avançada 17.600 euros (disset mil sis-cents euros), corresponents a la quantia de la sanció resultant que s'indicava en la proposta de resolució, un cop aplicada la reducció acumulada del 20%.

8. Davant la constatació de les infraccions previstes a l'art. 83 de l'RGPD en relació amb fitxers o tractaments de titularitat privada, l'article 21.3 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, faculta la directora de l'Autoritat perquè la resolució

que declara la infracció estableixi les mesures escaients perquè cessin o se'n corregeixin els efectes. En el present cas, no es considera necessari requerir cap mesura correctora, atès que la UOC ha dut a terme les actuacions pertinents per garantir que el consentiment prestat en la recollida de dades a través del dit formulari de contacte és lliure i específic; per adequar la informació bàsica proporcionada en la recollida de dades esmentada, de manera exacta i precisa, al tractament i a allò previst a l'article 13 de l'RGPD; i per deixar de recollir la dada relativa a la data de naixement a través del formulari de contacte del seu web.

Resolució

Per tot això, resolc:

1. Imposar a la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya en primer lloc, la sanció consistent en una multa de 6.000.- euros (sis mil euros), com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.5.a) en relació amb els articles 6.1.a) i 7; en segon lloc, la sanció consistent en una multa de 6.000.- euros (sis mil euros), com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.5.b) en relació amb l'article 13; i en tercer lloc, la sanció consistent en una multa de 6.000.- euros (sis mil euros), com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.5.a) en relació amb l'article 5.1.c); tots ells de l'RGPD.

Un cop aplicada la reducció pel pagament voluntari avançat de la sanció pecuniària que la persona instructora proposava en la proposta de resolució (22.000 euros en el seu conjunt), reducció que està prevista a l'article 85 de l'LPAC, la quantia resultant és de 17.600 euros (disset mil sis-cents euros), import ja pagat per la UOC.

2. Notificar aquesta resolució a la UOC.

3. Ordenar que es publiqui aquesta resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat imputada pot interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de l'LPAC. També pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,